

***BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU
VE UYGULAMA YÖNETMELİĞİ'NİN
DEĞERLENDİRİLMESİ***

Av. Deniz KÜZECİ

Av. Kemal VURALDOĞAN

Mart 2007-ANKARA

Sunuş.....	1
Bilgi Edinme Hakkı Kanununa İlişkin Başlıklar	2
I- Giriş Ve Tarihsel Süreç.....	3
II- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu İle Getirilen Başlıca Haklar Ve Yükümlülükler Başvuru Hakkını Kullanabilecek Kişiler.....	5
Başvuru Yapılabilecek Kurum ve kuruluşlar	5
Bilgi Edinme Başvurusu.....	6
Bilgi veya Belgelere Erişim Süresi.....	6
Bilgi Edinme Birimleri	7
Bilgi veya Belgelere Erişimin Kapsamı	8
Ücret Yükümlülüğü	9
İtiraz Yolu..	9
III- Hakkın Sınırları	10
Yargı denetimi dışında kalan işlemler.....	11
Devlet sırrına, ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgeler..	11
İstihbarata ilişkin bilgi veya belgeler	11
İdari soruşturmalara ilişkin bilgi veya belgeler.....	12
Adli soruşturma ve kovuşturmalara ilişkin bilgi ve belgeler	12
Haberleşmenin gizliliği	12
Ticari sır	13
Fikir ve sanat eserleri	13
Kurum içi düzenlemeler.....	13
Kurum içi görüş, bilgi notu ve tavsiyeler	13
IV- UYGULAMADAKİ SON DURUM	14
V- SONUÇ	16

SUNUŞ

Türkiye Barolar Birliği BaŐkanı

Avukat Sayın Ödemiş ÖZOK'a,

Çalışmamızda Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve ilgili yönetmelik irdelenmiŐtir. ÇalıŐmanın baŐında bazı önemli noktalar yalın halde dile getirilmiş, devamında detaylı açıklamalara yer verilmiş, çalıŐmanın baŐında özet olarak verilen iddialar gerekçelendirilmiŐ, sonuç kısmında ise bilgi edinme hakkının daha etkin kullanımına ilişkin önerilerimiz sunulmuŐtur. Çalışma, kısa sürede atıf kurallarına uygun Şekilde gözden geçirilerek makale haline getirilecek ve TBB dergisine sunulacaktır. Ek kısmında Av. Mustafa Kemal ÇİÇEK'in bilgi edinme hakkını kullanması nedeniyle 2.500 YTL manevi tazminat ödemesine ilişkin karar, avukatın bilgi belge alma hakkına ilişkin bir karar ve Bilgi Değerlendirme Kurulu kararlarına yer verilmiŐtir. Birliğimizin uygun görmesi halinde tarafımızdan bilgi edinme hakkının kullanımına yönelik el kitabı hazırlanması düşünölmektedir. Saygılarımızla.

Av. Deniz KÜZECİ

Av. Kemal VURALDOĞAN

- Bilgi edinme hakkının etkin şekilde kullanılmaması kanundaki sınırlamalardan değil, idarenin bu hakkı içselleştirememesinden kaynaklanmaktadır.
- Av. Mustafa Kemal ÇİÇEK bilgi edinme hakkını kullanırken **2.500 YTL manevi tazminat** ödemeye mahkum edilmiş, Av. Kemal VURALDOĞAN'A SSK, "*Devlet İşlemlerinde Gizlilik Esastır*" cevabı vermiştir.
- Bilgi edinme başvurusunda bulunan Türk vatandaşları, kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili değil aksine her konuda bilgi talep edebilirler. İlgilik koşulu sadece yabancılara ilişkindir.
- Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu, devlet memurları ile hakim ve savcıların kendilerine ait sicil raporlarına yönelik bilgi edinme taleplerin reddine ilişkin kararları kaldırmıştır.
- Diğer usul kanunlarının aksine süreler iş günü olarak belirlenmiştir. Yeknesaklık açısından sürelerin iş günü olarak değil gün olarak belirlenmesi gerekmektedir.
- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamındaki Baroların internet sitelerinde bilgi edinme bölümü bulunmamaktadır. Barolarımız kanunun gereklerini yerine getirmemektedir.
- Yönetmelik kanuna aykırı şekilde itiraz sebeplerini sınırlamıştır. Acilen yönetmelik değişikliği yapılmalıdır.
- Devlet Sırları Kanun Tasarısı ve Ticari Sırlar Kanun Tasarısı bir an önce yasalaşmalı, yasal düzenlemeler yapılana kadar bu konudaki kurul kararları düzenli şekilde duyurulmalıdır.

BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

KAPSAMI, GETİRDİKLERİ VE UYGULAMADAKİ SORUNLAR

I- GİRİŞ ve TARİHSEL SÜREÇ

Günümüzde, kamu yönetiminde salt emir verene karşı olan sorumluluk anlayışının, sorgulayan ve halka karşı da bir sorumluluk anlayışı taşıyan idari mekanizmaların oluşumuna doğru hızla ilerlenmektedir. Bu anlayış değişikliğine bağlı olarak, yönetim mekanizmasındaki gizlilik ilkesi özellikle 1960'lı yıllardan günümüzde yerini yönetimde açıklık, şeffaflık ve hesap verme ilkelerine bırakmıştır. Yeni gelişmeye başlayan bu anlayış hem yönetilenlerin bir şekilde yönetenleri denetlemesini, hem de idari işlemlerin üzerindeki gizem perdesinin aralanıp yönetime olan güvenin artmasını sağlamaktadır. İşte, bilgi edinme hakkı da bu açıklık ilkesinin bir aracı olarak ortaya çıkmıştır. Devlet ile vatandaş arasındaki güven duygusunu sağlamak ve ilişkileri güçlendirmek amacıyla hizmet eden bilgi edinme hakkı bir anlamda halkın yönetime katılmasını sağlamakta, böylelikle yönetenlerle yönetilenler arasındaki uçurumun azalmasına büyük ölçüde yardımcı olmaktadır.

Ülkemizde idare yönetiminde şeffaflığın ve açıklığın temelleri 1960'lı yıllarda planlı kalkınma dönemine geçiş ile gerçekleşmiştir. Gerçekten de 1963 yılından 2005 yılına kadar hazırlanan Kalkınma Planları'nda kamu hizmetlerinin geliştirilmesi amaçlanmış, idari işlemlerin hızlı ve nitelikli bir biçimde yürütülmediği, idarenin ekonomik ve sosyal alanlarda kendini geliştirmekten yoksun olduğu tespitleri yapılmış, devlet-vatandaş ilişkilerinde vatandaşın beyanının esas alınması gerektiği ve nihayet idari işlemlerde şeffaflık ve açıklık ilkelerinin esas alınması gerektiği ve halka dönük bir yönetim anlayışının

benimsenmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Bu süre içersinde 1967 ile 1972 yılları arasında hizmet veren İdari Danışma Merkezi ile yine 1960'dan sonra kurulan Basın Bürosu ve Basın Mşavirlikleri kendi faaliyet alanları ile ilgili halkın çeşitli sorularına cevap vererek bilgi edinme hakkının gelişmesine katkıda bulunmuşlardır. Bu gelişmelere rağmen, 1961 Anayasası'nın görüşülmesi sırasında olduğu gibi, 1982 Anayasası'nın görüşmelerinde de gündeme gelmesine rağmen kamu yönetiminde esaslı değişiklikleri içeren yenilikler Anayasa kapsamına alınmamıştır.

1991 yılında Kamu Yönetimi Araştırması Genel Raporu'nda ilk defa bilgi edinme hakkının tanınması önerilmiştir. Bundan sonra 1997 yılından itibaren idari usule ilişkin düzenleme çalışmalarında, bilgi edinme hakkının da temellerini oluşturan, idarede açıklık ve Şeffaflık ilkeleri gündeme gelmiş ancak hkmet değişiklikleri nedeniyle bu düzenlemeler de hayata geçirilememiştir. Son olarak, 58. hkmetin taahhütleri arasında bilgi edinme hakkının tanınmasının yer alması ve daha da önemlisi Avrupa Birliği mktesebatinin stlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programında vatandaşın bilgi edinme hakkına yer verilmesi nedeniyle çalışmalara hız verilmiş ve 24 Ekim 2003 tarihinde Bilgi Edinme Hakkı Kanunu yürürlüğe girmiştir.

1982 Anayasası'nda bilgi edinme hakkına ilişkin özel düzenleme yapılmamıştır. Ancak doktrinde bu hak, gelişmiş toplumlarda kabul edilen bir hukuk kuralı olması sebebiyle hukuk devleti ilkesine; herkesin serbestçe haber ve fikir alma ve bunları başkalarıyla paylaşabilme hakkına sahip olması nedeniyle düşünce özgürlüğüne; idari makamların önünde bir nevi hak arama mahiyeti taşıdığından hak arama özgürlüğüne ve kamusal alanda halkın olayları bilme ve öğrenme hakkını gerçekleştirilmesini sağladığından basın özgürlüğüne, son olarak da bilgi edinme hakkının öncüsü niteliğindeki dilekçe hakkına dahil edilebilmektedir.

Bu amaçlarla, ülkemizde AB uyum süreci kapsamında, 2003 yılında eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerini temel alan Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (BEHK) yürürlüğe konulmuş, 2004 yılında ise Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik düzenlenmiştir.

Çalışmamızda öncelikle BEHK'da yer alan temel düzenlemelere yer verilecek arkasından da uygulamadaki sorunlara değinilecektir.

II- BEHK İLE GETİRİLEN BAŞLICA HAKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Başvuru Hakkını Kullanabilecek Kişiler: BEHK kapsamında herkes bilgi edinme hakkından yararlanabilecektir (m.4). Hemen belirtmek gerekir ki, bilgi edinme taleplerinde, istenilen bilgi veya belgenin bilgi veya belge talebinde bulunan kişi ile ilişkili olması şartı aranmamaktadır. (İlgililik şartı sadece yabancılar için getirilmiş bir koşuldur.) Yani, kişiler kendileri ile ilgili olsun veya olmasın Kanun kapsamındaki her türlü bilgi veya belgeyi talep edebileceklerdir.

Başvuru Yapılabilecek Kurum ve Kuruluşlar: Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler (m.5).

Kanun'da yer alan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları kapsamında, merkezi idare kapsamındaki kamu idareleri ile bunların bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlarının, köyler hariç olmak üzere mahalli idareler ve bunların bağlı ve ilgili kuruluşları ile birlik veya şirketlerinin, T.C. Merkez Bankası, İMKB ve üniversiteler de dahil olmak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz olarak enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olanlar yer almaktadır (Yön. m.2). Bu bağlamda iktisadi kamu hizmeti sunan KİT'ler ile birlikte askeri kuruluş niteliğindeki kamu kuruluşları da, Kanun'da belirtilen istisnalar saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun kapsamında sayılmalıdır.

- Kanun ve Yönetmelikte yer alan Kamu kurum ve kuruluşlarının kapsamına ilişkin bu düzenlemelerden de anlaşılacağı gibi gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerinden bu Kanun hükümlerine dayanılarak bilgi edinilmesi mümkün değildir.

Bilgi Edinme Başvurusu: Bilgi edinme hakkı, başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, oturma yeri veya iş adresini, başvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesini içeren bir dilekçe ile istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum veya kuruluşa başvuru yapılması yolu ile kullanılmaktadır. Başvurunun elektronik ortamda ve diğer iletişim araçları ile yapılabilmesine olanak tanınmış ancak bunun için, kişinin kimliğinin ve imzasının veya yazının kimden neşet ettiğinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması şart koşulmuştur. Yönetmelikte yer alan düzenlemeye göre ise, gerçek kişiler tarafından elektronik posta yoluyla yapılacak başvurular, başvuru sahibinin adı ve soyadı, oturma yeri veya iş adresine ilave olarak kimlik doğrulama amacıyla kullanılacak T.C. kimlik numarası belirtilmek suretiyle, istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum ve kuruluşun bilgi edinme biriminin elektronik posta adresine maktu form doldurularak; tüzel kişiler tarafından elektronik posta yoluyla yapılacak başvurular, tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin T.C. kimlik numarası belirtilmek suretiyle ve yetki belgesiyle birlikte, istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum ve kuruluşun bilgi edinme biriminin elektronik posta adresine maktu form doldurularak yapılır (Yön. m.10).

Bilgi veya Belgelere Erişim Süresi: Yukarıda belirtilen koşullara uygun bir başvurunun yapılması durumunda, talepte bulunulan kurum ve kuruluşlar 15 iş günü içinde gerekli erişimi sağlamakla yükümlüdürler. Fakat, talep edilen bilgi, talepte bulunulan kurum veya kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi

durumlarında bilgi veya belgeye erişim 30 iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, sürenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve 15 iş günlük sürenin bitiminden önce bildirilir (m.11). Bu düzenlemeler ile beraber, bilgi veya belgelere erişim için gereken maliyet tutarının idare tarafından başvuru sahibine bildirilmesiyle 15 iş günlük süre kesilecektir.

Bilgi veya Belgelere Erişimin Kapsamı: Kanun kapsamında yapılan bilgi edinme başvurularında, talepte bulunulan kurum ve kuruluşlar, talep edilen belgenin onaylı bir örneğini verecek, örneğinin verilmesinin mümkün olmadığı veya örnek çıkarılmasının aslına zarar vereceği hallerde, talepte bulunan kişinin; yazılı veya basılı belgeler için, söz konusu belgenin aslını incelemesi ve not alabilmesine, ses kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları dinleyebilmesine, görüntü kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları izleyebilmesine olanak sağlayacaklardır (m.10). Burada sayılan yöntemler dışında bir yöntemle bilgi veya belgenin incelenmesi mümkünse, aslına zarar vermemek koşuluyla, bu yöntemde uygulanmak zorundadır. Ayrıca, istenen bilgi veya belgelerde, gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgiler ile açıklanabilir nitelikte olanlar birlikte bulunuyor ve bunlar birbirlerinden ayrılabiliriyorsa, söz konusu bilgi veya belge, gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgiler çıkarıldıktan sonra başvuranın bilgisine sunulacak, ayırma gerekçesi başvurana yazılı olarak bildirilecektir. Bunların dışında, belli bir tarihte açıklanacağı, duyurulacağı önceden belirtilmiş olup, zamanından önce açıklanması halinde kamu yararını zedeleyecek veya kişisel menfaat temin etmek için kullanılacak bilgi veya belgelerin, belirtilen tarihten önce açıklanamayacağı, erişiminin sağlanamayacağı da hüküm altına alınmıştır (Yön. m.12).

- Daha önce cevaplandırıldığı halde aynı kişiler tarafından yapılan tekrar mahiyetindeki başvurular ile soyut ve genel nitelikteki başvurular ise

işleme konulmayacak ve durum başvuru sahibine bildirilecektir (Yön m.18).

Bilgi Edinme Birimleri: Bilgi edinme hakkının gereği gibi kullanılabilmesini sağlamak ve bu hakkın kullanımını önleyici bürokratik işlemleri ortadan kaldırmak amacıyla, bu Kanun kapsamında bilgi veya belge vermekle yükümlü olan kurum ve kuruluşlar bünyelerindeki basın ve halkla ilişkilerle ilgili birimi konu ile ilgili görevlendirmeli, böyle bir birim yoksa bünyelerinde bir bilgi edinme birimi oluşturmalıdırlar. Bundan başka, kurum ve kuruluşlar, görev ve hizmet alanlarına giren konulardaki bilgi veya belgelerin konularını ve bunların hangi birimde mevcut olduğunu ihtiva eden kurum dosya planlarını; temel nitelikli karar ve işlemlerini, mal ve hizmet alımlarını, satımlarını, projelerini ve yıllık faaliyet raporlarını; kanun, tüzük, yönetmelik, Bakanlar Kurulu kararı veya diğer düzenleyici işlemlerin neler olduğunu, yayımlanmışsa hangi tarihli ve sayılı Resmi Gazetede yayımlandığını, görev ve hizmet alanlarıyla ilgili mevzuatın değişiklikleri işlenmiş halini düzenleyip, kurumsal internet sayfaları gibi bilgi iletişim teknolojilerini kullanarak kamuoyunun bilgisine sunmakla yükümlüdürler (Yön. m.6).

Ayrıca, teşkilat yapısı, görevler, bütçe, gelir ve giderler hakkındaki bilgi veya belgeler; personel sayısı ve statüleri hakkındaki bilgiler; verilen hizmetlere ilişkin bilgiler; karar alma, hizmet sunma ve politika oluşturma yöntemlerine ilişkin bilgiler; kamuyu etkileyen kararlar ve gerekçeleri, politikalar, bunlar hakkında idare tarafından yapılan değerlendirmeler ve bu kararların alınmasına dayanak teşkil eden temel bilgiler ve veriler; kayıt, dosyalama ve arşiv düzeninin tanıtımına ilişkin bilgiler; şikayet ve başvuruların yapılma usulü ve verileceği merci veya yetkili kişi hakkında bilgiler; istatistiki veriler, araştırma raporları, makaleler ve diğer belgeler de internet aracılığıyla ihtiyari olarak kamuoyunun bilgisine sunulabilirler.

- Bu yöntemlerin etkili şekilde yerine getirilmesi halinde, bilgi edinme hakkının kullanılması kolaylaşacak, kurum ve kuruluşlar üzerindeki iş yükü azalacak ve erişimde zaman faktörünün olumsuz etkileri azalacaktır.

Ücret Yükümlülüğü: Bilgi edinme hakkı kapsamında kişilere tanınan hakların karşılığı olarak bir yükümlülükte getirilmiştir. Bu da, bilgi veya belgeye erişimin gerektirdiği maliyet tutarındaki ücret ödemesidir (m.10/4). Yönetmelikte yer alan ayrıntılı düzenleme uyarınca, kurum ve kuruluşlar, elektronik yolla yapılan başvurularda dahil olmak üzere, talep edilen bilgi ve belgeye erişim için gerekli olan inceleme, araştırma, kopyalama, postalama ve diğer masraflar için, Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen ücret tarifesine uygun olarak, ücret talep edebilecekler. Bakanlıkça ücret belirlemesi yapılırken, bu ücretlerin caydırıcı nitelik taşımamasına, bir anlamda hakkın kullanımını engellememesine dikkat edilmelidir.

Talep edilen bu ücret yapılan masraf kalemleri ile orantılı olacak ve bilgi veya belge talebinde bulunan kişiye, başvuru tarihinden itibaren 15 gün içinde bildirilecektir. Talep edilen bilgi veya belgenin, talepte bulunulan kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumunda söz konusu maliyet, başvuru tarihinden itibaren 30 gün içinde talepte bulunan kişiye bildirilecektir. Talepte bulunan, bu bildirim kendisine tebliğinden itibaren 15 gün içinde ödemeyi gerçekleştirdiğini bildiren belgeyi ilgili kurum veya kuruluşa sunacaktır; aksi takdirde kişi talebinden vazgeçmiş sayılacaktır. Hemen belirtmek gerekir ki, erişimine olanak sağlanan bilgi veya belgelerin ilk on sayfalarının kopyaları için, postalama maliyeti dahil herhangi bir ücret alınmaz. Kanun koyucunun bu düzenlenmesi, kişilerin bilgi edinme hakkı kullanımını kolaylaştırması sebebiyle yerinde bir düzenlemedir.

İtiraz Yolu: Talepte bulunulan kurum veya kuruluşlar cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda; olumsuz cevapları gerekçeleri ve başvurulabilecek kanun yolları ile birlikte başvuru sahibine bildireceklerdir. Olumsuz cevaplara karşı başvurulabilecek ilk yol ise, kararın tebliğinden itibaren 15 iş günü içerisinde Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu'na yapılacak itirazdır. Ancak bu yol zorunlu değil, ihtiyari bir yoldur. Kurul, bu konudaki kararını 30 iş günü içinde verecek ve Kurula itiraz, başvuru sahibinin idari yargıya başvurma süresini durduracaktır (m. 13). Ayrıca kurum ve kuruluşlar, Kurul'un istediği her türlü bilgi veya belgeyi 15 iş günü içinde vermekle yükümlüdürler. Belirtilen bu süreler içerisinde herhangi bir cevap verilmemesi durumunda başvuru reddedilmiş sayılacaktır (Yön. m. 24). Yönetmelikte yer alan düzenlemede Kurul'a yapılacak itirazların sadece 16 ve 17. maddelerde yer alan istisnalar kapsamında başvurunun reddedilmesinde geçerli olacağı belirtilse de, Kanun'un ilgili maddelerinde yapılan değişiklik ile Kurul'a başvurabilmek için herhangi bir sınırlama öngörülmemiştir. Yapılan itiraz sonucunda Kurul'dan olumsuz karar çıkması halinde idari yargı yoluna başvurulabilecektir. 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 7. maddesi uyarınca cevap süresi 30, İdari Yargılama Usulü Kanunu madde 10/2 uyarınca 60 günken BEHK'deki sürelerin kısalığı ile hakkın daha seri kullanılabilmesi mümkün hale gelmiştir.

III- HAKKIN SINIRLARI

Kanun kapsamına getirilen sınırlamalar, Kanun tasarısının gündeme gelmesinden bu yana tartışmalara neden olmuş, Kanun'un yürürlüğe girmesi ile söz konusu sınırların kapsamının belirlenmesi aşamasında ise daha büyük bir sorun haline gelmiştir. Uygulamada, Kanun kapsamı dışında tutulan bu bilgi ve belgelerin sınırlarının çok geniş çizgilerle çizilmesi, birçok idari personelin kendilerine yapılan talepleri bu maddelerden birine dahil ederek olumsuz cevap vermelerine, bu yolla da Kanun'un amacının gerçekleşmesine engellenmesine

neden olmaktadır. Kanun ile getirilen sınırlamaları ve bunların kendi içlerindeki istisnaları incelemek gerekirse;

-Yargı denetimi dışında kalan işlemler: Anayasa, Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemleri, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararlarını ve Yüksek Askeri Şura kararlarını yargı denetimi dışında tutmuştur. Ancak, Kanun kapsamı dışında kalan bu işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar ise Kanun kapsamında sayıldığından, bunlar hakkında bilgi veya belge talebinde bulunulabilecektir.

-Devlet sırrına, ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgeler: Kanun'da açıklanması halinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, milli savunmasına ve milli güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, devlet sırrı kapsamında; açıklanması ya da zamanından önce açıklanması halinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanca sebep olacak bilgi veya belgeler ise ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belge kapsamında sayılmıştır.

- Her ne kadar, Kanun metninde gizlilik derecelerinin en yükseği olan “devlet sırrı” ibaresine yer verilmiş olsa da, bunun kapsamına nelerin girdiğinin belirli olmaması uygulamada büyük sorunlar yaratmaktadır. Bu sorunları ortadan kaldırmak için şu an tasarı halinde bulunan Devlet Sırları Kanunu'nun yasalaşması ve bu Kanun ile konuya açıklık getirilmesi gereklidir. Ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgelerin kapsamının belirlenmesinde ise Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu ve yargı kararlarının etkili olacağı söylenebilir.

-İstihbarata ilişkin bilgi veya belgeler: Sivil ve askeri istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler bu kapsamda sayılmıştır. Fakat Kanun metninin devamında, bu bilgi ve belgeler kişilerin çalışma hayatını ve

meslek onurunu etkileyecek nitelikte ise, Kanun kapsamında sayılacağı ifade edilmiştir.

-İdari soruşturmalara ilişkin bilgi veya belgeler: Bu sınırlamanın sınırı ise kurum ve kuruluşlar tarafında yürütülen idari soruşturmaların, açıklanması veya zamanından önce açıklanması halinde; kişilerin özel hayatına açıkça haksız müdahale sonucunu doğurması, kişilerin veya soruşturmayı yürüten görevlilerin hayatını ya da güvenliğini tehlikeye sokması, soruşturmanın güvenliğini tehlikeye düşürmesi, gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirmesi halleri ile çizilmiştir. Madde metni yorumlandığında, diğer istisna maddelerinin kapsamına girmediği takdirde, idari soruşturma bittikten sonra yapılan taleplere olumlu cevap verilmesi gereklidir.

-Adli soruşturma ve kovuşturmalara ilişkin bilgi ve belgeler: Bu maddeye dayanılarak sınırlandırma yapılabilmesi, adli soruşturma ve kovuşturmalara ilişkin bilgi veya belgelerin açıklanması veya zamanından önce açıklanması halinde; suç işlenmesine yol açabilecek, suçların önlenmesi ve soruşturulması ya da suçluların kanuni yollarla yakalanıp kovuşturulmasını tehlikeye düşürebilecek, yargılama görevinin gereğince yerine getirilmesini engelleyecek, hakkında dava açılmış bir kişinin adil yargılanma hakkını ihlal edecek nitelikte olmasına bağlıdır.

-Özel hayatın gizliliği: Kişinin izin verdiği haller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması halinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, mesleki ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler Kanun kapsamında tutulmuştur. Bununla beraber, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla bu bilgi veya belgelerin açıklanabileceği de hüküm altına alınmıştır. Burada kişisel çıkarlar, kamu yararının üzerinde tutulmuştur.

-Haberleşmenin gizliliği: Bu kapsamda sadece haberleşmenin gizliliği esasını ihlal edecek bilgi veya belgeler Kanun kapsamında tutulmuştur. Bu konu ile ilgili Anayasa'nın 22. maddesinde düzenlenen haberleşme özgürlüğü ile Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Bilgilerin İşlenmesi Ve Gizliliğinin Korunması Hakkında Yönetmelik, Ceza Muhakemesi Kanununda Öngörülen Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi, Gizli Soruşturmacı Ve Teknik Araçlarla İzleme Tedbirlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Tespiti, Dinlenmesi, Sinyal Bilgilerinin Değerlendirilmesi Ve Kayda Alınmasına Dair Usul Ve Esaslar İle Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınabilir.

-Ticari sır: Ticari sır niteliğindeki bilgi veya belgeler ile kurum ve kuruluşlar tarafından gerçek veya tüzel kişilerden gizli kalması kaydıyla sağlanan ticari ve mali bilgiler Kanun kapsamı dışında sayılmıştır. Bu madde ile kişi yararının, diğer kişilere ve kamu kurum ve kuruluşlarına karşı korunması amaçlanmıştır. Ancak "ticari sır" kavramının açıklanamaması nedeniyle bu amacın yerine getirildiğinin söylenmesi güçtür.

-Fikir ve sanat eserleri: Özel bir düzenlemeye yer verilmemiş, ilgili Kanun hükümlerine gönderme yapılmıştır.

-Kurum içi düzenlemeler: Bu sınırlandırmadan söz konusu düzenlemeden etkilenen kurum çalışanlarının hakları saklı tutulmuştur. Devlet memurlarının sicil özetlerini bu madde çerçevesinde istemeleri dolayısıyla amirlerin keyfi sicil işlemlerine karşı yargı yolunun kullanılabilmesi mümkün hale gelmiştir.

-Kurum içi görüş, bilgi notu ve tavsiyeler: Bunların Kanun kapsamı dışında tutulması kurum ve kuruluşların buna ilişkin karar almalarına bağlanmıştır. Kamu kurum ve kuruluşlarına böyle bir olanak tanınmasının nedeni, bu görüş, bilgi ve tavsiyelerin tam olarak değerlendirilmemiş ve herhangi bir bağlayıcılıklarının bulunmamasına bağlanabilir. Dolayısıyla olgunlaşmamış

konularda bilgi veya belge verme inisiyatifi ilgili kurum ve kuruluşlara bırakılmıştır. Ayrıca, bilimsel, kültürel, istatistik, teknik, tıbbi, mali, hukuki ve benzeri uzmanlık alanlarında yasal olarak görüş verme yükümlülüğü bulunan kişi, birim ya da kurumların görüşleri, kurum ve kuruluşların alacakları kararlara esas teşkil etmesi şartıyla bilgi istemine açık tutulmuştur.

-Tavsiye ve mütalaa talepleri de Kanun kapsamı dışında tutulmuş; gizliliği kaldırılan bilgi veya belgelerin ise diğer istisnalardan sayılmadığı sürece Kanun kapsamında sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

- Yukarıda sayılanlardan başka, Kanun kapsamında bilgi edinme hakkı, talepte bulunulan kamu kurum ve kuruluşlarının elinde bulunan veya görevleri gereği bulunması gereken bilgi ve belgelerle sınırlıdır. Kanun bundan başka ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme yada analiz sonucunda edinilebilecek türden bilgi ve belgeler hakkında olumsuz cevap verilebileceğini, ilgili kurum ve kuruluşlarca yayınlanmış veya çeşitli yollarla kamuya duyurulmuş bilgi veya belgelerin hak kapsamında olmadığını düzenlemiştir.
- Hemen belirtmek gerekir ki, Kanun'un uygulanmasında ihmali, kusuru veya kastı bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında bağlı oldukları mevzuatta yer alan düzenlemeler uyarınca disiplin cezası uygulanacağı, bunun yanında işlenen fiillerin genel hükümler kapsamında gerekli olması halinde ceza kovuşturması açılacağı da hükme bağlanmıştır (m. 29).

IV- UYGULAMADAKİ SON DURUM

Adalet Bakanlığı'nın sunduğu raporlar dikkate alındığında, 2004-2006 yılları arasında toplam 15129 adet bilgi edinme başvurusunda bulunulduğu; bunlardan 9009'unun olumlu cevap ile, 401'inin kısmen olumlu cevap verilerek kısmen de reddedilerek; 42'sinin ise gizlilik yada devlet sırrı niteliği taşıyan kısımları ayrılarak bilgi veya belgelere erişimin sağlandığı; 3085 adet başvurunun

reddedildiği; 2592 başvurunun başka kurum ve kuruluşlara gönderildiği ve son olarak 5 başvuruya verilen cevaplara karşı yargıya yoluna gidildiği anlaşılmaktadır.

Bu verilere bakıldığında kişilerin bilgi edinme hakkının kullanımı konusunda kısmen de olsa bilinçlendiği ancak olumsuz cevaplara karşı başvurulabilecek itiraz yollarından bir haber oldukları, bununla beraber hak arama konusunda mücadeleden yoksun oldukları anlaşılmaktadır.

Yaman Akdeniz ve ekibi tarafından yapılan araştırma dikkate alındığında da, tüm Bakanlıkların BEHK doğrultusunda internet sitelerini düzenledikleri, bu yolla ilgili mevzuatı duyurarak halkı bilgilendirmeye çalıştıkları, bünyelerinde bilgi edinme birimleri oluşturdukları; ancak bütün bunların yanında uygulamada bir çoğunun bilgi edinme taleplerine cevap verilmesinde başarısız oldukları görülmektedir. Örneğin kimi kurumlarda bilgi edinme taleplerine anında cevap verilirken, kimi kurumlarda bu süreç haftaları bulabilmektedir. Hatta bazı kurumlar konunun kendi yetki alanları dışında olduğunu bahane göstererek başka kurumlara yönlendirilmekte ve istenilen bilgi veya belgenin edinilmesi daha da zorlaşmaktadır.

Oysa uygulama olmadığı takdirde, hakkın kullanılması sağlanmamış olacak ve teorik olarak yapılan düzenlemeler hiçbir anlam ifade etmeyecektir. Bu nedenle Kanun kapsamında bilgi veya belge vermekle yükümlü olan kurum ve kuruluşlar arasında bir birliktelik sağlanmalı; Yeknesak bir sistem oluşturulmalı ve verilecek cevaplar ne yüzeysel bilgi verecek kadar hızlı ne de bilgi edinme talebini yıllandıracak kadar yavaş olması sağlanmalıdır. Buna bağlı olarak cevapların amaca hizmet etmesi çok önemlidir. Oysa genel olarak idareler asıl cevapların çevresinde dolaşıp sorunun özüne değinmemekte ısrar etmektedirler.

Bununla beraber kanunda, kanun yollarına yer verilmesi, itiraz yolunun başvurulması zorunlu bir yol olması, devlet sırrı ve ticari sır tasarılarının acilen yasalaşması gereklidir ki, kanunda bunlara ilişkin getirilen sınırlamaların

kapsamı bilinsin ve bu kalıplar içine sokularak başvuruların gelişi güzel reddedilmesi önlenesin.

V- SONUÇ

Yürürlükte olan Kanun her ne kadar Avrupa Konseyi'nin tavsiyelerine uygun olarak yapılmış olsa da uygulayıcıların sisteme adapte olmaması, sayılan sınırların kapsamının çok geniş olması ve idari personelin her sıkıntılı başvuruyu bu sınırlardan birinin içine dahil ederek olumsuz cevap vermeyi alışkanlık haline getirmesi nedeniyle uygulamada hakkın kullanılmasının gerçek anlamda sağlandığını söylemek çok güçtür. Sistemin işlemlerini sağlamak için öncelikle yasal düzenlemenin tekrar elden geçmesi, sonrasında idarecilerin eğitilmesi ve vatandaşın yani bu Kanun'un hizmet etmeye çalıştığı kitlenin hak kapsamında bilgilendirilmesi gereklidir.

Bu amaçla, aşağıda maddeler halinde belirtilen değişiklik önerilerinde bulunulması ve diğer çalışmaların yapımına hız verilmesi yerinde olacaktır:

I. Yönetmeliğin 24. maddesinde düzenlenen itiraz hakkı kapsamında "...bilgi edinme istemi Kanununun 16 ve 17 nci maddelerinde öngörülen sebeplerle..." reddedilmesi halinde kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna itiraz edilebileceği düzenlenmiştir. Aynı ifade yönetmeliğin 25 ve 26. maddelerinde de tekrarlanmış ve Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu'na itiraz hakkı Kanun'un 16 ve 17. maddelerinde yer alan sınırlamalar kapsamında reddedilen başvurulara tanınmıştır. Oysa, itiraz konusunda aynı sınırlamaya yer veren kanun metni 2005 tarihinde yapılan bir değişiklik ile BEHK'nın itiraz usulünü ve Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu'nu düzenleyen 13 ve 14. maddelerinden çıkarılmıştır. Yönetmeliğin Kanun'a aykırı olamayacağı ve yönetmelik il Kanun arasında bütünlük sağlanması açısından ilgili Yönetmeliğin Kanuna uygun hale getirilmesi gereklidir.

- 2.** Tüm usul kanunlarında süreler gün üzerinden belirlenmiştir. BEHK’da işgünü esasının benimsenmesi karışıklığa yol açacağı gibi, farklı düzenlemeye gidilmesinin makul nedeni bulunmamaktadır. Gerekirse kanundaki işgünlerine 5 gün eklenmesi suretiyle, diğer kanunlara paralel şekilde gün esasını getirecek kanun değişikliğine gidilmelidir.
- 3.** Uygulamadaki belirsizliği ortadan kaldırmak amacıyla “Devlet Sırrı” ve “Ticari Sır” kavramlarının kapsamlarını belirleyici Kurul kararları alınmalı ve Devlet Sırrı Kanunu Tasarısının kanunlaşması için çalışmalara hız verilmelidir.
- 4.** Kanun kapsamında bilgi veya belge vermekle yükümlü olan kurum ve kuruluşların internet siteleri güncellenmeli, mevzuata ilişkin daha ayrıntılı ve açıklayıcı bilgilere yer verilmeli, kurum ve kuruluşların bilgi edinme talebine konu olan faaliyetlerine ilişkin bilgilerin yayınlanması sağlanmalıdır. Böylece vatandaşlar, bilgi edinme yoluna gidip vakit kaybetmeden sorularının cevaplarına ulaşacak, kurum ve kuruluşlar da daha iyi ve hızlı hizmet vermiş, mesailerini daha verimli kullanmış olacaklardır.
- 5.** Aynı kurum ve kuruluşların internet sitelerinde Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu’nun emsal kararlarına yer verilmelidir.
- 6.** Kanun kapsamında bilgi veya belge vermekle yükümlü olmalarına rağmen baroların bu konuda faaliyette bulunulduğuna ilişkin herhangi bir duyuruda bulunmadıkları ve birçoğunun internet sitelerinde konuya ilişkin açıklamaların yer almadığı görülmektedir. Baroların internet sitelerinin de aynı yönde geliştirilmesi için çalışmalar yapılmalı, baroların bilgi edinme hakkına ilişkin düzenlemekle yükümlü oldukları raporların bu sitelerde yayınlanması sağlanmalıdır.
- 7.** Özellikle uygulamacıların, yani idarecilerin bilgilendirilmesi, Kanun’un nasıl uygulanacağı konusunda yönlendirilmesi için eğitim çalışmaları

yapılmalı, kurum ve kuruluşlar arasında uygulamada bir yeknesaklık sağlanmalıdır.

- 8.** Aynı şekilde, kişilerin bilgi edinme haklarını nasıl kullanacakları, reddedilen başvurulara karşı başvurulabilecek itiraz yolları hakkında bilgilendirici kitapçıklar hazırlanması, özellikle üniversite öğrencilerine yönelik konferans ve paneller düzenlenmesi yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

1. Yüksek HIZ, Zekeriya YILMAZ, **Bilgi Edinme ve Dilekçe Hakkı**, Seçkin Yayınları, Ankara-2004
2. Cemil KAYA, **İdare Hukukunda Bilgi Edinme Hakkı**, Seçkin Yayınları, Ankara-2005
3. **Vatandaşın Bilgi Edinme Hakkı Uluslar arası Konferansı**, TESEV Yayınları, Mart-2006
4. Yaman Akdeniz, Türkiye’de Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun Bakanlıkları Tarafından Uygulanması, www.bilgiedinmehakki.org
5. Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulunun Üye Ülkelerin Resmi Belgelere Erişimi ile İlgili Tavsiyeleri
6. www.anayasa.gov.tr
7. www.adalet.gov.tr

BİLGİ EDİNME BAŞVURUSU FORMU (Gerçek Kişiler İçin)		
Başvuru sahibinin adı ve soyadı:	MUSTAFA KEMAL ÇİÇEK	
Oturma yeri veya iş adresi:	Atatürk Bulvarı, Emek İşhanı, no 95, (Gökdelen) Kat 14, no 1402, PK 06650, Kızılay/ANKARA	
Türkiye Cumhuriyeti Kimlik No: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	12037221716	Başvuruya hangi yolla cevap almak istersiniz? Yazılı X Elektronik
Elektronik posta adresi: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	avukatmustafakemal@yahoo.com	
İmzası:	4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince istediğim bilgi veya belgeler aşağıda belirtilmiştir. Gereğini arz ederim.	
İstenen bilgi veya belgeler: (Not: Ayrılan bölümdeki başlık yetmediği takdirde, başvuru için boş sayfa / sayfalar kullanılabilir.)	<p>Ankara Büyükşehir Belediyesi Sayın Başkanlığından aşağıda sunacağım hususlarda bilgi istemekteyim.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına göre kamu hizmetlerinden ve kamu imkanlarından tüm vatandaşların eşit imkanlarda yararlandırılması gerekmektedir. Hal böyle iken Belediyeye ait Belediye İktisadi Teşebbüslerinde, (EGO, ASKİ) dışarıdan ihdas edilen avukatlar hangi şartlara göre alınmaktadır. Bu hususta belediye tarafından bir duyuru yapılmakta mıdır? Belediyenin dışarıdan vazife verdiği kaç avukat bulunmaktadır? 2) Kanaatimce yapılan haksız gelişmelerden Sayın Belediye Başkanının vakif olduğu inancında değilim. Sürekli basında yer alan ve Sayın Melih Gökçek'in himayesinde, Ankara vergi rekortmeni olan Sayın Mehmet Ali Alan, belediyenin hangi biriminin vekilliğini yapmaktadır? Ne kadar ücret olmaktadır? Damadı ve kızı bu imkanlardan yararlanmaktadır mı? Bu kişi hem belediyenin vekilliğini yaparken, ayrıca Belediye aleyhine dava takip etmekte midir? 3) Yukarıda sunduğum sorulara ilgili yasa gereği yazılı cevap verilmesini saygılarımla talep etmekteyim.	

2.TC
03.02.0705.02.07 tarih ve
(4069) yevmiye ile
(160.470) lirayı yatırarak
05.02.07T.C.
ANKARA

10. Asliye Hukuk Mahkemesi

ESAS NO : 2006/386
 KARAR NO : 2007/14
 HAKİM : SELAHATTİN ŞİMŞEK 20547
 KATİP : NEJLA YILDIZ 47821
 DAVACI
 K.DAVALI : MEHMET ALİ ALAN - Strazburg Caddesi Mutlu İşhanı No:41/21-22
 Sıhhiye / ANKARA
 VEKİLİ : Av. SEZGİN ÖZTÜRK - Strazburg Cad. 3/6 Sıhhiye Çankaya/ ANKARA
 DAVALI
 K.DAVACI : MUSTAFA KEMAL ÇİÇEK - Atatürk Bulvarı Emek İşhanı
 No:95(Gökdelen) Kat: 14 No:1402 Pl:06650 Kızılay / ANKARA
 VEKİLİ : Av. SERDAR ÖZTÜRK - Emek İşhanı (Gökdelen) 12 No 12/8 Kızılay
 ANKARA
 DAVA : Alacak
 DAVA TARİHİ : 01/09/2006 (Asıl davada) 18.09.2006(Karşı davada)
 KARAR TARİHİ : 18/01/2007

Davacı tarafından davalı aleyhine açılan davanın Mahkememizce yapılan açık yargılaması sonunda;

İDDİA: Davacı dava dilekçesinde özetle, davalı tarafından Mustafa Kemal Çiçek'in 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına müracaat ettiğini bu başvuru formu ile kişilik haklarına saldırıda bulunduğu ileri sürerek haksız fiil tarih olan 01.09.2005 tarihinden itibaren 10.000,00 YTL manevi tazminatın davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

CEVAP VE KARŞI DAVADA İDDİA:

Davalı cevap ve karşı dava dilekçesinde özetle, haksız ve mesnetsiz gerekçeler ile kamne edilen davanın reddine, karşı dava olarak da, Belediye portföyünde bulunması zorunlu olan bilgi talep hakkının olduğunu, bilgi edinme konuna dayalı olarak bilgi edinme hakkının bertaraf etmek maksadı ile yapıldığını ileri sürerek davacı-karşı davalıdan 1 YTL manevi tazminatın tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

KARŞI DAVAYA CEVAP.

Davacı-karşı davalı ise cevabında özetle, haksız ve mesnetsiz davanın reddini istemiştir

GEREKÇE: Davacı ve karşı dava manevi tazminat istemi ile açılmıştır

Davalı 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun verdiği yetkiye istinaden Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına müracaat ederek, (Ankara Büyükşehir Belediyesi Sayın Başkanlığından aşağıda sunacağım hususlarla bilgi istemekteyim dedikten sonra, TC Anayasası ve göre kamu hizmetlerinden ve kamu imkanlarından vatandaşların eşit imkanlarda yararlanması gerekmektedir. Hal böyle iken Belediyeye ait Belediye İktisadi Teşebbüsleri (Askı, Ego) dışından ihdas edilen avukatlar hangi şartlara göre alınmaktadır Bu hususta belediye tarafından bir duyuru yapılmakta mıdır? Belediyenin dışarıdan vazife verdiği kaç avukat bulunmaktadır?

Kanaatimce yapılan haksız gelişmelerden Sayın Başkanın vakıf olduğu mahsurunda değilm Stirekli hasında yer alan ve sayın Melih Gökçek'in himayesinde, Ankara'ya yerli ekolün birisi olan sayın Mehmet Ali Alan, Belediyenin hangi birimlerinin vekillikini yapmaktadır? ne kadar ücret almaktadır? Namadı ve kızı bu imkanlardan yararlanmaktadırlar mı? Bu kişi hem belediyenin vekillik imtiyazı ken ayrıca Belediyeye aleyhine dava takip etmekte midir? şeklinde bilgi istemiştir.

ESAS NO :2006/386

KARAR NO :2007/14

SAYFA 2

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 1.maddesinde, kanunun amacı (Demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemekdir.)

7 maddede ise (Bilgi edinme başvurusu, başvuru olan kurum ve kuruluşların ellerinde bulunan veya görevleri gereği bulunması gereken bilgi veya belgelere ilişkin olması) gerektiği belirtilen 3071 sayılı dilekçe hakkının kullanılmasına dair kanunun 5.maddesi ise (dilekçe konusuna ilişkin olmayan bir idari makama verilmesi durumunda bu makam tarafından yetkili idari makama gönderildi ve ayrıca dilekçe sahibinde bilgi verileceği) düzenlenmiştir.

Davacı, avukatır. Davalı da avukat olup bir kurumun ihtiyacı olan avukatın nasıl istihdam edileceğinin usullerini bilebilecek durumdadırlar. Davacı, Bilgi Edinme Yasasına kendisine tanıtılan imkanı kullanarak davacının Belediye ve bağlı kuruluşlarında avukatlık yaptığını ancak yasalara aykırı biçimde istihdam edildiğini, Belediye Başkanını himayesine girmek suretiyle vergi raskonumini olduğunu belirterek kişilik haklarına saldırmıştır.

Tarafların sosyal ekonomik durumu, yazının ağırlığı ve başkalarının duyulmaması gözönünde tutulmak suretiyle davanın kısmen kabulü ile 2.500,00 YTL üzerinden kabulü gerçekleştirilmiştir.

Davalı karşı davacı, davacının açtığı dava ile Anayasal hakkının her taraf edilmek istendiğini belirtmiş ise de, bilgi istemek nasıl bir yasal bir hak ise kişilik haklarına saldırı sonucu dava açmakta bir haktır. Bu sebeple karşı davanın reddi gerçekleştirilmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

A-)Asıl dava yönünden;

1-Davanın kısmen kabulüne, 2.500,00 YTL manevi tazminatın haksız fiil tarih olan 01.09.2005 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine,

2-Fazlaya ait istemin reddine,

3-Harçlar Yasasına göre alınması gerekli 135,00 YTL harç peşin alındığından başkaca harç alınmasına yer olmadığına,

4-Davacı yararına 450,00 YTL ücreti vekaletin davalı-karşı davacıdan tahsili ile davacıya verilmesine,

5-Davalı-karşı davacı yararına 450,00 YTL ücreti vekaletin davalı-karşı davacıdan alınıp davalı-karşı davacıya verilmesine,

6-Davacı tarafından yatırılan 135,00 YTL harcı tamamı ile davacı tarafından yapılan 39,40 YTL yargılama giderlerinden davanın red kabul durumu dikkate alınarak 9,85 YTL harcın davalıdan alınıp davacıya verilmesine, kalan yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına,

B-)Karşı dava yönünden;

1-Davanın reddine,

2-Harçlar Yasasına göre alınması gerekli 13,10 YTL harçtan peşin alınan 12,20 YTL harcı muhsubu ile bakiye kalan 0,90 YTL harcın davalı-karşı davacıdan tahsili ile hazineye irad kaydına.

3-Davalı yararına 450,00 YTL ücreti vekaletin davacı-karşı davalıdan tahsili ile davalı-karşıya verilmesine,

4-Davacı tarafından yapılan yargılama giderlerinin davacı karşı davacı üzerinde bırakılmasına.

Yargıtay yetki açık olmak üzere davacı vekilinin ve davalı asilinin yüzüne karşı tebliği suretiyle açıkça okunup işlenilmiştir. 18/01/2007

Katip 47827

Hakim 20547

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2004/359
KARAR NO: 2006/984

DAVACI : Kemal Vuraldoğan
Süleyman Sırrı Caddesi No.17/13 Sıhriye - ANKARA

MÜDAHİL (DAVACI YANINDA) : Ankara Barosu Başkanlığı - ANKARA

DAVALI : Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı - ANKARA

VEKİLİ : Av. Gülsev Papila
Aynı Yerde

DAVANIN ÖZETİ : Davacı avukatın, müvekkili Akif Kaygusuz hakkında 04.02.2001 - 17.08.2001 tarihleri arasında istirahatta bulunduğuna ilişkin raporların verilmemesine ilişkin davalı Sosyal Sigortalar Kurumunun 15.12.2003 tarih ve 133608 sayılı işleminin iptalini istemektedir.

MÜDAHİL İSTEMİNİN ÖZETİ : Davada verilecek kararın tüm meslektaşlarının ilgilendirmesi nedeniyle taleplerinin kabulü ile dava konusu işlemin iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Akif Kaygusuz hakkında 04.02.2001 - 17.08.2001 tarihleri arasındaki istirahatli bulunduğuna ilişkin raporlar gizlilik gerektiren belge olduğundan bahisle davalı idarece tesis edilen işlem mevzuata uygun olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 9. İdare Mahkemesince işin gereği düşünüldü.

Dava, davacı avukatın, müvekkili Akif Kaygusuz hakkında 04.02.2001 - 17.08.2001 tarihleri arasında istirahatta bulunduğuna ilişkin raporların verilmemesine ilişkin davalı Sosyal Sigortalar Kurumunun 15.12.2003 tarih ve 133608 sayılı işleminin iptalini istemiyle açılmıştır.

1136 Avukatlık Kanununun 4667 sayılı Kanunla değişik 2. maddesi 1. fıkrasında; "Avukatlığın amacı; hukukî münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukukî mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmî ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır" hükmü ile 3. fıkrasında, "Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerini yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır. Derdest davalarda müzakereler duruşma günü beklenmeksizin mahkemeden alınabilir" hükmü yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan Kanun maddesi incelendiğinde, kurumların Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, avukatların gerek duyduğu bilgi ve belgeleri avukatların incelemesine sunmakla yükümlü olduğu anlaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, Ankara Barosu'na kayıtlı avukat olarak görev yapmakta olan davacının, 02.12.2003 tarihinde SSK Ankara Sigorta İl Müdürlüğü'nden vekaletname ibraz etmek kaydıyla müvekkiline ait 04.02.2001 - 17.08.2001 tarihleri arasında istirahatli bulunduğuna ilişkin sağlık raporlarının birer örneğinin verilmesi yönündeki başvurusunun, devlet dairelerindeki resmî işlemlerde gizlilik esas olduğu ileri sürülmek suretiyle reddedildiği, dosya muhteviyatının verilemeyeceği yönündeki davalı idare işleminin tesisini üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2004/359
KARAR NO: 2006/984

Her ne kadar davalı idare savunmasında Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Koruyucu Güvenlik Özel Talimatının 4. Kısım 17. bölümünde, evrak güvenliği konusunun düzenlendiğini belirtmekte ise de, yukarıda açıklanan 1136 sayılı Kanununun 2. maddesinde "Kanunlarındaki özel hükümlere " atfı yapılmış olmakla, bahsi geçen Talimatın dava konusu işleme dayanak alınmasına yasal imkan bulunmamaktadır.

Bu durumda, Avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeler kapsamında olduğu ve yukarıda yer alan çok gizli, gizli, özel ve hizmete özel tanımlanması içerisinde yer almadığı açık olan sağlık raporlarının, gizli olduğundan bahisle Avukata verilmemesine ilişkin davalı idare işleminde mevzuata ve hukuka uyarık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline, davalı idarenin harçtan muaf olması nedeniyle aşağıda dökümü yapılan harçlar toplamı 36,60 YTL. nin istemi halinde davacıya iadesine, 32,00 YTL. posta pulu gideri ile 275,00 YTL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, kararın tebliğinden itibaren 30 gün içinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere, 28.04.2006 tarihinde karar verildi.

BAŞKAN
Nurben ÖMERBAŞ
26431

ÜYE
Cengiz AYDEMİR
33773

ÜYE
İsmail UĞUR
94873

<u>YARGILAMA GİDERLERİ</u> :	
BAŞVURMA	HARCI : 10,10 YTL
KARAR	HARCI : 10,10 YTL
YD	HARCI : 16,40 YTL
POSTA	GİDERİ: 32,00 YTL
TOPLAM	: 68,00 YTL

(K.B)

ASLI GİBİDİR